

LÄÄNE-HARJU VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Paldiski

8. veebruar 2022 nr 2

Arvamuse andmine vähendatud alaga Kõmmaste II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta

Keskkonnaamet geoloogilise uuringu loa andjana edastas 22.12.2021 kirjaga nr DM-112631-16 maapõueseaduse § 27 lõike 7 alusel arvamuse andmiseks aktsiaselts Kiirkandur (registrikood 10111516, aadress Järvekalda tee 1, Harkujärve küla, Harku vald, 76902 Harju maakond) geoloogilise uuringu loa taotluse vähendatud alaga Kõmmaste II uuringuruumis.

Aktsiaselts Kiirkandur esitas Keskkonnaametile 14.12.2021 taotluse geoloogilise uuringu loa saamiseks vähendatud alaga Kõmmaste II uuringuruumis (registreeritud 14.12.2021 dokumendina nr DM-112631-14). Taotluse alusel taotletakse uuringuluba Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Kõmmaste külas riigile kuuluvatel kinnistutel Vihterpalu metskond 171 (katastritunnus 56201:003:0766) ja Vihterpalu metskond 172 (katastritunnus 56201:003:0872). Kinnistute valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutuseks Riigimetsa Majandamise Keskus. Uuringuruumi ja selle teenindusmaa pindala on 20,72 hektarit.

Oma olemuselt on tegemist aktsiaseltsi Kiirkandur poolt 15.12.2020 Keskkonnaametile esitatud geoloogilise uuringu loa taotluse jätkuga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 15.12.2020 dokumendina nr DM-112631-1) geoloogilise uuringu loa saamiseks Kõmmaste II uuringuruumis. Uues taotluses on uuringuruumi ala vähendatud.

Geoloogilise uuringu eesmärgiks on selgitada Kõmmaste liivamaardlaga (maardla registrikaart number 0653) piirnevas Kõmmaste II uuringuruumis pealpool põhjaveetasel oleva maavara levik, paksus, kvaliteet ja kaevetingimused tasemel, mis võimaldaksid varu kinnitada tarbevaruna. Geoloogilise uuringu loa taotluses esitatud hinnanguline maavara kogus arvestades kaevandamiskadusid on umbes 500 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on loa taotluses märgitud tsiviil- ja teedehitus ning täitepinnas. Tegemist on liiva tarbevaru uuringuga, mille raames koostatakse esmalt uuringuala topoplaan, seejärel rajatakse uuringualale kattekihi ja kasuliku kihi paksuse selgitamiseks kuni 20 kaevandit ja puurauku sügavusega kuni 6 meetrit. Kaevandid rajatakse ekskavaatoriga, puuraugud puuragregaadiga kohtades, kus kasuliku kihi paksust ei õnnestu kaevanditega selgitada. Laboriuuringuteks võetakse proovid. Pärast läbilõike kirjeldamist, proovide võtmist ja veetaseme mõõtmist likvideeritakse rajatud kaevised väljatud pinnasega ja tihendatakse, ümbrus korrastatakse. Taotletava loa kehtivusaeg on 2 aastat. Geoloogilise uuringu teostajaks Kõmmaste II uuringuruumis on OÜ Maavarauuringud (registrikood 14346587).

Kuigi geoloogilise uuringu tulemustel on iseseisev väärtus ka siis, kui uuringule kaevandamist ei järgne, on maapõueseaduse § 4 lõike 2 kohaselt maavara geoloogilise uuringu eesmärgiks ühemõtteliselt maavara kaevandamine ja kasutuselevõtt.

Seega, kui maavara edaspidine kasutuselevõtt on vähetõenäoline, ei ole uuringuloa taotlejal mõttekas läbi viia kulukat ja kompleksset geoloogilist uuringut vastavalt maapõueseaduse § 20 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Sellest tulenevalt on haldusmenetluse eesmärgipärasuse, efektiivsuse ja uurimispõhimõttega kooskõlas, kui vallavolikogu väljendab uuringuloa andmise menetluses esialgset seisukohta ka alal võimaliku kaevandamise kohta. Ehk volikogu toob kaevandamist ebatõenäoliseks pidades välja need asjaolud, mis antud hetkel teadaolevalt sellise seisukoha tingiksid. Kaevandamist mittesoodustavate asjaolude esitamine ei ole siiski ammendav.

Vähendatud alaga Kõmmaste II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlus on oma põhiolemuselt sarnane tegevusega, mille kohta Lääne-Harju Vallavolikogu juba andis motiveeritud ja põhjendatud seisukoha oma 26.01.2021 otsusega nr 2 „Arvamuse andmine Kõmmaste II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“.

Taotluses nimetatud uuringuruumi alad asuvad Harju maakonnaplaneeringu 2030+ (kehtestatud 09.04.2018 riigihalduse ministri käskkirjaga nr 1.1-4/78) rohevõrgustiku tuumikalal. Täpsemalt tuumikala osal, kust edasi kulgeb rohekoridor, mis ühendab järgnevaid alasid. Planeerimisseaduse § 6 punkti 17 kohaselt on roheline võrgustik eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikest ja poollooduslikest kooslustest koosnev tuumikalade ja neid ühendavate rohekoridoride süsteem. Tuumikalad on kõige olulisemad ja tõhusamalt toimivad ning põhisüsteeme toetavad elemendid ja rohekoridorid on siduselemendid ehk sõlmed ning astmelauad, mis tagavad sidususe ja territoriaalse terviklikkuse. Eelnevat toetab ka Lääne-Harju valla rohevõrgustiku analüüs (Hendrikson & Ko, 2021; töö nr 20003647), mille kohaselt paikneb taotletav uuringuala Kõmmaste-Audevälja tugialal, mille peamiseks eesmärgiks on tagada suurte looduslike rohevõrgustikualade omavaheline sidusus.

Kehtiva Padise valla üldplaneeringu (kehtestatud Padise Vallavolikogu 25.04.2002 määrusega nr 35) kohaselt asub osaliselt uuringuruumi alal väärtusliku miljööga Kõmmaste küla piirkond, kus on oluline säilitada ala omapära ehk sealsete looduslike motiivide ja vormide väljakujunenud suhe. Vältida tuleb kõiki omaduselt või väljanägemiselt piirkonnale võõraid elemente.

Geoloogiline uuring soovitakse läbi viia olemasolevate majapidamiste läheduses. Taotluse kohaselt asub uuringuala Vana-Ohega (katastritunnus 56201:003:1070) maaüksusest ca 60 meetri, Ohega-Eespere (katastritunnus 56201:003:0484) maaüksusest ca 65 meetri kaugusel läänes ja Kadakavälja (katastritunnus 56202:002:0034) maaüksusest ca 17 meetri kaugusel kirdes. Uuringuala läbib avalikus kasutuses olev Nurga tee (tee number 5620093).

Maapõueseaduse § 35 lõike 1 punkti 4 kohaselt üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmisest keeldutakse, kui tegevusega kaasneb keskkonnaoht, mida ei ole võimalik vältida, välja arvatud juhul, kui huvi üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmiseks on ülekaalukas ja tegevusel puudub mõistlik alternatiiv ning ohu vähendamiseks on võetud tarvitusele kõik meetmed. Maapõue kasutuse asukoht peab olema mõistlik ja ruumiliselt läbi mõeldud. Planeeritud uuringualal ja selle ümbruses on piirkonna areng suunatud elukeskkonna väärtustamisele, sh väärtusliku miljööga alade säilitamisele. Ülitähtis on tagada olemasolevas rohevõrgustikus nende eesmärkide täitmine: elurikkuse kaitse ja säilitamine, kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine, rohemajanduse, sh puhkemajanduse, edendamine.

Vähem oluline ei ole ka asjaolu, et lähipiirkonnas (Audevälja külas) asuvad juba tegutsevad karjäärid. Uute objektide avamist piirkonnas on otstarbekas kaaluda alles siis, kui vähemalt maakonna tasandil on riigi vajadused ja perspektiivid maavarade kasutusele võtmiseks läbi planeeritud. Seda eelkõige arvestades asjaolu, et Vabariigi Valitsus algatas 23.12.2021 korraldusega nr 447 Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ning selle

keskkonnamõju strateegilise hindamise. Teemaplaneeringu eesmärgiks on lähtuvalt riigi huvist, koostöös kohaliku omavalitsuste üksuste ja arvestades teiste puudutatud isikute huvidega, määrata perspektiivsed alad muuhulgas ehitusmaavarade uuringualade paiknemiseks. Sealjuures arvestatakse nii majanduslikke, kultuurilisi, sotsiaalseid kui ka looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid. Enne selge ühiskondliku kokkuleppe saavutamist, ei ole mõistlik alata menetlusi, mis ei pruugi olla kooskõlas või oleks vastuolus tulevaste kokkulepetega ja maavarade säästliku kasutamise põhimõtetega.

Maapõueseaduse § 27 lõike 7 alusel ja arvestades Keskkonnaameti 22.12.2021 kirjaga nr DM-112631-16 edastatud geoloogilise uuringu loa taotlust ning vallavolikogu alatise keskkonna- ja planeeringutekomisjoni 31.01.2022 seisukohta

1. Mitte nõustuda Lääne-Harju vallas vähendatud alaga Kõmmaste II uuringuruumis aktsiaseltsile Kiirkandur geoloogilise uuringu loa andmisega.

2. Otsus jõustub teatavastegemisest.

3. Otsust on võimalik vaidlustada Tallinna Halduskohtus (Pärnu mnt 7, Tallinn) või esitada vaie Lääne-Harju Vallavolikogule 30 päeva jooksul otsuse teatavastegemisest arvates.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tanel Lambing

vallavolikogu aseesimees